

У Львові судять

організаторів мітингу

Львів. — В середу, 23-го серпня ц.р., у Львові відбувся мітинг, на якому виступили Богдан Горинь, Олександр Вітович, Володимир Яворський, Іван Макар та Петро Пагуй. Промовці акцентували свої виступи на виході України зі складу СРСР. Після виступів учасники мітингу з прапорами пішли до центру міста і створили живий паркан від пам'ятника Міцкевичу до Оперного театру зі свічками в руках.

Проти тих, хто виступав на мітингу 23-го серпня, порушили судові справи 25-го серпня. Про це стало відомо тому, що Богдан Горинь отримав повістку з'явитися до суду. До Володимира Яворського прийшов додому міліціонер і сказав, що йому також належить з'явитися в суд. Іван Макар був тоді у від'їзді, тому невідомо, чи викликали до суду і його.

Надруковано статтю про

Олега Ольжича в київській „Україні“

Джерзі Сіті, Н.Дж. (с.г.). Відомий великоформатний київський журнал „Україна“, що публікується 126-тисячним накладом, помістив у своєму 26-му числі з кінця липня велику чотиристорікову статтю Миколи Неверлія з Братислави про видатного українського поета Олега Ольжича, сина також видатного поета О. Олеса. Олег Ольжич, 1909-1944, не тільки поет, але й визначний політичний діяч визвольного руху, був замордований німецьким гестапом у концтаборі Саксенгаузен біля Берліну приблизно 8-го червня 1944 року. Микола Неверлий широко описує життя Ольжича, його студії археології на Карловому університеті в Празі, які довели його до викладів на Гарвардському університеті в Америці, та зокрема про його поетичну діяльність. Ольжич був автором трьох збірок поезії — „Рінь“, „Везі“ і „Під замком“, які увели його в еліту української поезії нашої доби. Неверлий пише, що „французька, італійська, еспанська поезія має чимало поетів, від романтистів до соціалістів, комуністів та анархістів, і нікому не спало на думку викидати когось з цієї поезії, очевид-

но, з умовою, що критерії тут має бути ідейно-мистецька вартість“. Українська, пише він, яку запроваджував на Україні 20-их років нарком Микола Скрипник, об'єднала блискучі перспективи для розвитку української культури, але багато українських творчих сил було відсторонено від культурного життя. Микола Неверлий зауважує, що як поет Ольжича в сучасній Україні знають тільки одиниці, але популярність його імені майже всенародна. Тут же він додає, що хто перекручує, не розуміє або ігнорує атмосферу західноукраїнського революційного підпілля, той нічого не зрозуміє з Ольжичевої поезії. „Ольжич, — пише Микола Неверлий, — як перед тим Франко і Хвилювий, хотів із пасивної маси селянок і монахів (виступ Франка) виховати діловий, активний і свідомий своїх завдань народ“.

Округа СУА в Огайо влаштовує організаційну конференцію

Огайо (Т. Сілецька). — 30-го вересня і 1-го жовтня ц.р. відбудеться у Клівленді — Парма організаційна конференція Округи СУА Огайо. Метою конференції є представити Союз Українок Америки як організацію українських жінок на службі громаді, заохотити українську жінку вступити в

ряди СУА, як рівнож допомогти існуючим відділам у їх праці. Участь у конференції візьме Ольга Гнатюк, друга заступниця голови СУА для організаційних справ. Конференція відбудеться у домі № 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо; субота 30-го вересня від 2-ої до 5-ої (Закінчення на стор. 4)

ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО

ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

* Спроби заборонити національну символіку, проявляються в різних містах. Так 12-го липня в селі Велике Колодне Кам'яно-Бузького району на Львівщині, люди вивисили синьо-жовтий прапор на куполі не діючого костелу. Щоб знати прапор влада викликала вертоліт з солдатами. Один із них збив прапор, стріляючи з автомата. Проте, через кілька годин хтось знов вивисив синьо-жовтий прапор на тому ж місці.

* 12-го липня у місті Дрогобичі на Львівщині при зібранні районного Товариства Української мови виступив перший секретар мистецькому партії Олександр Радзівський, який заявив, що голова Товариства Ярослав Ольховий, будучи в минулому суджений за приналежність до Української Повстанської Армії, не має права очолювати районне об'єднання Товариства Української мови. Він зачитав довідку із колишнього державного відділення НКВД і став вимагати від Ольхового пояснення, намагаючись влаштувати йому громадське судилище. Проте, члени Товариства виступили із обуренням проти негідних домігань першого секретаря мистецькому партії Радзівського і він змушений був відмовитись від своєї затії, і врешті разом з

другим секретарем мистецькому партії Іриною Голоденко демонстративно покинули зібрання. Кілька днів пізніше Ярослав Ольховий поїхав з цього приводу листа голові Львівського обласного відділення Товариства Української мови Романові Іванючку, а копію в Народний Рух України, з проханням захистити його від саванілізміа дорожньої парт ократії. Уривок цього листа наводимо: „До цього часу офіційно дозволялося встановлювати лише жерта сташового терору, а тих, хто боровся проти нього, продовжують називати „зрадниками батьківщини“ і відмовляють в будь-якій реабілітації. Виходить, що суспільство якому загрожувала цілковита загибля, мало право тільки на те, щоб покрити класти голову під сокиру кати, і в окремих випадках тільки тоді, коли така покірність вповні доведена щодо окремих громадян, які зазнали переслідувань, заслуговувати пошани, звичайно помертвості, як невинних жертв сталінізму. Той же, хто проявив опір цьому катові — це вже зрадник і ворог народу. Ні й ще раз ні! Український народ не стає овець! Він вимагає повного права на самозахист, і він це право здавна проявив, також в Світову війну не зрадивши Батьків-

ЗВЕРНЕННЯ: РЯТУЙМО УКРАЇНСЬКИХ ВТІКАЧІВ

Із зміною політичної ситуації в Польщі, втікачі з цієї країни втрачають „статус біженця“. Уряд Австрії використовує цю зміну і позбавляє втікачів права користуватися їхньою допомогою. Австрійський уряд почав поступово усувати їх з таборів, що є одностороннім з їх поворотом до Польщі. Втікач поза табором мусить мати дозвіл від поліції на подальше перебування, а може цей дозвіл дістати тільки на підставі доказу, що має відповідну суму грошей, або що є на утримання організації чи родини. Крім того, втікач поза табором є позбавлений засобів скзистенції. Серед біженців з Польщі є нині в Австрії коло 450 українців. З того числа вже усунуто з табору 143 наших біженців, а це число з кожним днем зростає. Через наглість справи і критичну ситуацію, в якій опинилися українські біженці, Світова Рада Суспільної Служби СКВУ заaproбувала у жовтні Президії СКВУ, уповноважила Іміграційну Комісію на Австрію домовитися з австрійським урядом затримати наших біженців в таборах до часу їхнього виїзду на стале поселення. Ця домовка можлива тільки тоді, коли ми зможемо покрити частинні кошти, зв'язані з утриманням українських біженців у таборах Австрії. Щоб допомогти українським біженцям і не залишити їх напризволяще, Світова Рада Суспільної Служби СКВУ проголосила збірку кампанію допомоги українським втікачам.

У Канаді: Відповідальність за збірку акцію має Суспільна Служба Українців Канади (ССУК). Збірку кампанію по цілій Канаді проведуть Філії СССУК під проводом Центральної СССУК у рамках Фонду „Поміч Україні“.

Рівночасно зі збірковою кампанією кінцевим є негайне спонзорвання біженців. У цьому повинні взяти участь всі місцеві організації і особи доброї волі. Філії СССУК мають велику кількість аплікацій, які були занесені і недавно вислані до окремих Філій СССУК. Чим скоріше біженці виїдуть з Австрії, тим менша буде грошова сума за їх утримання.

У ЗСА: Відповідальність за збірку акцію „Фонду українського біженця“ у ЗСА має Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). Для успішності збіркової кампанії, ЗУАДК проведе її децентралізованою системою, так як це

заплановано в Канаді. Також приспішить старання про заключення договору з американським урядом для спонзорвання більшої кількості біженців. Зробити приготування на приїзд великої кількості релігійно переслідуваних з України, які зможуть у рамках нового закону поселитися в Америці.

В Австралії: Збірку кампанію переведе Союз Українських Організацій Австралії (СУОА) також децентралізовано. Українська спільнота в Австралії може спонзорувати 100 біженців річно. Для полегшення цього і меншої селекції спонзорованих потрібно подбати про договір з австралійським урядом. Усі зібрані фонди будуть призначені в цілому на потреби біженців, а в першу чергу на їх допомогу в Австрії до часу виїзду на стале поселення.

Звертаємося з великим проханням в першу чергу до всіх українських церков провести збірку раз на місяць окремою тандою.

До всіх фінансових установ, кредитовиків і підприємств призначити відповідну дотацію на „Фонд українського біженця“.

До молодіжних організацій перебрати ініціативу інтенсивної збіркової акції. До всіх українських організацій подбати про успіх кампанії і до всієї української спільноти підтримати своїми щедрими датками дальшу долю українських біженців.

Вислід збіркової акції в перших чотирьох тижнях буде вказувати як Світова Рада Суспільної Служби СКВУ разом зі ЗУАДК-ом і СССУК зможуть продовжувати допомогу біженцям, чи будуть змушені залишити їх на непевну і незвишну долю переслідувань в Польщі.

Екзекутива Світової Ради Суспільної Служби СКВУ: World Council of Ukrainian Social Services, 2118A Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Адреси харитативних центрів: United Ukrainian American Relief Committee Inc., 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141 — USA.

Ukrainian Canadian Social Services Inc. P.O. Box 168, Stn. M., Toronto, Ont. M6S 4T3, Canada.
Federation of Ukrainian Organizations in Australia, P.O. Box 32, Rosanna, Vic. 3084, Melbourne, Australia.

ВІДБУДУТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ДНІ В ЧИКАГО

Чикаго, Іл. (Лук-а). — Українське Чикаго готується до свого традиційного фестивалю, відомого в громаді як „Українські дні“, що відбувається в суботу 9-го та в неділю 10-го вересня ц.р. Місцем, на якому відбудуться Українські Дні, буде Сміт парк, що розташований при перехресті вулиць Суперіор і Кембел, в сусідстві дільниці міста, що є відома як „Юкреніен вилідж“.

Традиція Українських днів у Чикаго хоч і давня, то з кожним роком ця імпреза, що відбувається під кінець літа, стає шораз то більш популярною. Це мабуть тому, що формат Українських днів, їх зміст та різноманітність є до вподоби відвідувачам. Відвідувачів на Українських днях тепер стає вже більше, а між ними є багато з подальших околиць.

Головною атракцією на Українських днях є мистецька програма, яка щорічно відбувається у пообідніх годинах та продовжується з перервами до пізнього вечора.

Організатори Українських днів, якими є місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету Америки (УККА), подбали, щоб і цього року мистецька програма була багата, різноманітна та на належному рівні. І так цього року на Українських днях будуть розважати відвідувачів: Стефан Шкафаровський — басоліст ньюйоркської опери, сопрано Ганна Мариниць, тріо „Троянда“ з Торонто, чикагське тріо „Лідан“, танцювальний ансамбль „Громиця“, танцювальний ансамбль Осердкун Спільки Української Молоді ім. Миколи Павлушкова „Україна“ та інші.

Підготовкою цьогогорічних Українських днів займається комітет, що його очолює інж. Орест Бараник. Є вже все поладжене. Єди не, що потрібно ще, — це гарна погода, якої всі очікують.

ОКРУГА НЬО ДЖЕРЗІ ВИБІРАЄТЬСЯ НА ЮВІЛЕЙНИЙ УНСОЮЗОВИЙ КОНЦЕРТ

Мейплвуд, Н.Дж. (А.К.). — Управа УНСОЮЗОВОЇ НЬО ДЖЕРЗІ Округи спонзоруватиме поїздку автобусами до Австрії Фішер Голл в Лінкольн Центрі, в Нью Йорку, на Ювілейний концерт, у неділю, 17-го вересня ц.р., з нагоди 95-річчя заснування Українського Народного Союзу, та з нагоди 40-річчя Українського хору „Думка“ з Нью Йорку. Квиток в обидва кінці коштує 10 долів від особи, що їх треба заплатити наперед. Автобус, чи автобуси, вирушить з-під української католицької школи св. Івана Хрестителя при Айві-вулиці і Сандфорд авеню в Ньюарку, Н.Дж., о 2-й годині пообіди. В справі квитків на автобус слід телефонувати до Андрія Кейбіди на число телефону: (201) 762-2827. Хто першим зголоситься, той першим і буде обслужений.

* 13-го липня в Чернівцях до міської прокуратури був запрошений член УГС Емануїл Ганкевич, який займається похованнями останків жертв сталінських репресій, що були виявлені на подвір'ї будинку на вулиці Леніна 209. В прокуратурі Ганкевичеві намагалися довести, що люди, поховані на подвір'ї того будинку, не є жертвами енкаведистського терору.

* 13-го липня в Чернівцях відбулися збори Народного Руху України за Перебудову, організації Зелений Світ, Товариства Української Мови та неформальних товариств УГС „Оборіг“ і „Меморіал“. Збори прийняли рішення підтримати програму Народного Руху і створити тимчасову Координаційну Раду Народного Руху для проведення обласної установчої конференції. У тимчасову Координаційну Раду увійшли представники Ініціативної групи НРУ та неформальних організацій Зелений Світ, УГС „Меморіал“, Товариства Української Мови, „Оборіг“.

Православні в Україні вийшли з-під влади Московської Патріархії

М. Врубель: Зшествія Святого Духа на дванадцять апостолів в Андріївській церкві у Києві.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як уже повідомлялося в „Свободі“ ч.162 з 26-го серпня, в Україні 19-го серпня ц.р. сталася історична подія: священики львівської церкви св. Петра і Павла разом з парафіянами оголосили про свій виїзд із підлеглого Московському Патріархату, надіславши про це заяву на ім'я уповноваженого в справах релігії при Львівському обласному виконавчому комітетові Юрію Решетиліну. Ось текст цієї заяви:

„Цим письмом заявляємо, що наша церковна громада відмовляється від підлеглості Руській Православній Церкві і приєднується до Ініціативного Комітету Відродження УАПЦ, який існує в місті Києві. Наді на Екзарха України закликає нас до беззастенливої боротьби за нашу свободу. Тому мусимо шукати доріг до визволення. Далі годі терпіти таке зневажливе ставлення до 50-ти мільйонного народу із сторони тих, хто повинен би бути духовним провідником народу, а по

Молдавія має намір прийняти закон про мову

Кишинів, Молдавія. — У вівторок, 29-го серпня Верховна Рада Молдавської ССР 300 голосами проти 43 при трьох, що утрималися, і 30 відсутніх прийняла рішення винести на голосування справу про проголошення молдавської мови мовою республіки і перехід з російського алфавіту на латинський. Резолюція була прийнята, не зважаючи на заперечення депутатів з Бендер і Тирасполя, де з минулого тижня страйкують 80.000 робітників, які протестують проти нового закону про мову.

Для прийняття закону потрібні дві треті голосів у Верховній Раді Молдавії. Його прихильники з Молдавського народного фронту впевнені, що наберуть навіть більше необхідної кількості голосів.

Страйки охопили понад 100 підприємств. Росіяни і представники інших національностей, які становлять 36 відсотків більш як 4-мільйонного населення Молдавії, побоюються, що закон про мову стане початком їх дискримінації.

Під час сесії Верховної Ради Молдавії її будинок був оточений сотнями міліціонерів. На сусідній площі

рішення Верховної Ради очікували сотні прихильників Народного фронту з червоно-жовто-блакитними молдавськими прапорами. У неділю фронт влаштував величезний мітинг, в якому взяли участь сотні людей.

Занепокоєні недавньою заявою ЦК КПСС, в якій партія з різкою критикою національних рухів у Прибалтії, активісти молдавського фронту вимагали, щоб закон про мову був проведений якомога скоріше. Вони також не хотіли чекати на пленум ЦК з національних справ. „Ми повинні користатися з моменту, — сказала кореспондентові АП представниця Молдавського народного фронту. — Ми повинні вирішити свої проблеми до того, як це зробить Москва“.

Більшість виступаючих на сесії Верховної Ради Молдавії висловлювалися в користь закону про мову. Однак депутат Жанна Донська з Бендер закликала відкласти голосування і провести його за кілька тижнів після пленуму ЦК КПСС з національного питання, запланованого на кінець вересня.

КАРДИНАЛ ГЛЕМП

Варшава, Польща. — У зв'язку із дискусією про монастир кармеліток, що

КРИТИКУЄ ЖИДІВ

знаходиться від 1984 року недалеко міста, де був концентраторний німецький табір в Ашвіці, польський кардинал Йозеф Глемп висловив своє негодкування на протестів жидів у цій справі. Як відомо, жидівські кола, особливо із ЗСА, протестують тепер та вимагають, щоб цей монастир перенесли, а на його місці створити центр жидівсько-християнський з уваги на те, що місце табору в Ашвіці має особливе значення для усіх жидів. Цього місяця, однак, архієпископ Кракова кардинал Францішек Махарський заявив, що він занехав плани побудувати там цей жидівський центр через те, що жиди несправедливо закладають, немов би Католицька Церква зламала в цій справі умову, заключену в 1987 році.

Справа набрала тепер ширшого розголосу і була причиною жидівських демонстрацій на місці концетраційного табору і в ЗСА.

В суботу, 26-го серпня ц.р., кардинал Й. Глемп висловив проповідь у Ченстохові, де зберігається чудотворний образ Матері Божої і він зробив зауваження, що жиди ширять непорозуміння поміж поляками і жидами, коли вимагають усунення монастиря кармеліток з Ашвіці, та що така постава жидів ображує почуття поляків. Він також згадав, що минулого місяця жидівські протестанти із ЗСА перелізли через мур до монастиря, і аж польські робітники мусили їм перешкодити, щоб вони не заатакували монахи. Звертаючись безпосередньо до жидів, примас Польщі сказав: „Ваша сила лежить в засобах масової інформації, яка є до вашої розпорядженості в багатьох країнах світу. Не вживайте її для ширення протипольської пропаганди“, на що вже реакція американських жидів, що заявля кардинала Глемпа є „антисемітською“ мовляв.

В останніх місяцях відбулися три демонстрації жидів в околиці Ашвіці, а в липні демонстрація жидівських студентів зі Західної Європи, які викрикували „Кармеліткі, геть з Ашвіці!“

Доволі гостра заява кардинала Глемпа викликала реакцію в щоденнику „Солідарність“ п. н. „Газета виборна“, яка пише про те, що примас Польщі затаркнув глибоку рану у почуваннях тих осіб, члени родини яких були жертвами Голокосту.

Львів, 21.8.1989

(Понад 1800 підписів)

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda, 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Подорожні на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці \$12.00
Для членів УНСОЮЗ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси \$1.00
Чекі і money orders виставляються на "Svoboda"

Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправити і скоротити надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг. Допущення задержувати коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346

Jersey City N.J. 07303

Вшануймо Шевченка у Вашингтоні

У цьому році сповняється 175 років від дня народження Тараса Шевченка і 25 років від часу здвигнення у столиці Америки величавого пам'ятника генієві України. З цього приводу з ініціативи Наукового Товариства, патроном якого є Тарас Шевченко, Українська Координаційна Рада й Український Конгресовий Комітет рішили разом з НТШ відзначити ці історичні дати окремим здвигом у Вашингтоні. Він відбудеться 7-го жовтня цього року з такою програмою, що в полудне українська громада віддасть поклін Тарасові під його пам'ятником і ввечері відбудеться святковий концерт. У 15-річчя поставлення пам'ятника Антін Драган видав у Видавництві "Свободи" книжку Шевченко у Вашингтоні. Зібрано там найважливіші подробиці того великого свята. Це був найвеличавіший здвиг українських людей у вільному світі, що його бачила діаспора. Стотисячна маса йшла походом на довгі милі й перетворила столицю Америки, яка є столицею вільного світу, в український острів. Д. Д. Айзенгавер, який підписав був закон про встановлення цього пам'ятника, відкрив його і всі американські засоби масової інформації подивилися та дивувалися, який це незвичний культ Тараса Шевченка.

У "Свободі" з дати 11-го серпня 1989 року появилась на першому місці першої сторінки "Звернення" Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Координаційної Ради й Українського Конгресового Комітету за підписами керівників цих трьох установ із закликом до всіх українських людей в Америці, щоб вони з'їхалися 7-го жовтня цього року у Вашингтоні й засвідчили свою вічну відданість немирущому Тарасові, духовому Батькові українського народу. Це не буде звеличування пам'ятника, а звеличування цього, кому присвячений пам'ятник. Пам'ятаймо — як би не поставили були вільні українці пам'ятника Шевченкові у Вінніпегу в Канаді й у Вашингтоні в Америці — то не було би пам'ятникові Шевченкові у Києві й Москві. Очі українського народу на його рідній землі звернені на українську вільну громаду у діаспорі, зокрема й особливо на найбільше скупчення українців в Америці. Щорічно у березні місяці, місяці народження і смерті Шевченка, там в Україні і в усіх осередках українського поселення у світі відзначається "Шевченкові дні". Культ Тараса Шевченка в українців не має собі рівного культові жодної людини у широкому світі. Різні народи мають у своїй літературі геніїв на вселюдську мірку. Але Тарас Шевченко не є для нас поетом-письменником — він є, як правильно ствердив над його свіжою могилою Пантелеймон Куліш, "світільником небесним" — пробудником української нації.

Нав'язуючи до чудової поеми Шевченка про його розмову з Україною — згадане вище "Звернення" заявляє: "У тіні його пам'ятника ми й ведемо заповідане Шевченком розмову й наново присвячуємо себе Шевченкові". Гарно сказано. Але писаного і сказаного слова замало. Треба діла і таким ділом має бути маніфестація нашої відданості Шевченкові у Вашингтоні. У той день не може бути ніякої іншої української імпрези між двома океанами, бо той день присвячений Тарасові Шевченкові. Це не є якась самопошва, це не є наражування себе на якусь невдачу і втрату часу. І це не є церемонійний обов'язок. Бо пригадаймо, що кожний живучий ще учасник посвячення пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні 21-го червня 1964 року згадає той день, як одно з найкращих переживань у житті. Була тоді велика спека, але ніхто не вважав на труд і втому. Усі були щасливі і горді, що Комітетські будови пам'ятника Шевченкові вдалося здійснити той спершу ніби фантастичний нездійснений проект. Тому 25 років відбулося у Вашингтоні велике українське соборне свято. Бо ніщо інше, як тільки культ Шевченка єднає всю українську націю — без уваги на місце народження й замешкання української людини, без уваги на її віровизнання і ідеологічно-політичну приналежність. Тож, всі українські люди 7-го жовтня повинні заманіфестувати свою єдність у поклоні Шевченкові — батькові всієї української нації.

Американська комісія в складі 14-ох психіатрів та 12-ох інших експертів з ділянки психіатрії відвідувала весною цього року Советський Союз. Ціллю цієї візити було переконатися на місці, як стоїть справа з надуживанням психіатрії для політичних цілей советськими властями. "Психіатричні Вісті", орган Американської Психіатричної Асоціації, з дня 4-го серпня 1989 року, дає цікаву вістку про висновки цієї комісії і їхні поправки. Комісія мала інтерв'ю із 27-ма політичними дисидентами, 15-ма, що перебували у психіатричних лікарнях і з 12-ма колишніми пацієнтами "психушок". На думку американської комісії, лиш десять осіб із цієї групи потребували лікування у психіатричних лікарнях, а 17 осіб не повинні були бути приміщені. Крім цього комісія ствердила, що советські психіатри вживають "невролептики" (субстанції, що ними лікують психічно хворих) не для лікування пацієнтів, але для того, щоб їх карати та щоб мати над ними повну kontrollo. Комісія також заважала, що советські психіатри "лікують" пацієнтів такими препаратами, що їх ніде інде не вживається для цієї цілі, напр., атро-

Д-р Олег М. Волянський

СОВЕТИ НАДАЛИ ПСИХІАТРИЮ — СТВЕРДЖУЄ АМЕРИКАНСЬКА КОМІСІЯ

піною, сульфазиною чи інсуліновою комою. Зокрема небезпечна сульфазина, котра спричиняє сильну біль, високу гарячку та іммобілізацію (унерухомлення) людини. З огляду на те, що комісія зробила висновок, що цей "лік" вживається як один із засобів каральної медицини. На думку комісії, советська психіатрія є 20-25 років позаду американської.

Факт, що советські власті забрали "Спеціальні психіатричні лікарні" з-під адміністрації Міністерства Внутрішніх Справ, цебто КГБ, і віддали їх під адміністрацію Міністерства Здраво'я, є позитивним кроком до поліпшення обставин, але, на жаль, небагато змінилося там на краще, бо залишилися надалі ті самі люди і вони по-своєму заправляють пацієнтами. На думку комісії, ці лікарні надалі залишилися "психіатричними тюрмами", де пацієнти є позбавлені під-

ветського відділу здоров'я.

У жовтні ц. р. відбудеться в Атені, Греція, конвенція Світової Психіатричної Асоціації, яка, між іншим, буде рішати про те, чи советське Всесоюзне Товариство Невропатологів та Психіатрів стане знову повним членом цієї організації. (Під цю пору воно є тимчасовим членом). Серед членів Екзекутиву Світової Психіатричної Асоціації існує велика розбіжність у цій справі, і тому Американська Психіатрична Асоціація ще тепер не зайняла ясного становища. Ситуація комплікується тим, що дві советські незалежні психіатричні організації, котрі гостро виступають проти зловживання психіатрії, внесли прохання про прийняття їх до Світової Психіатричної Асоціації. Очевидно, що невідомо, чи довго ті організації будуть існувати, або чи советські власті дозволить провідникам тих організації перебрати провід над згаданим Всесоюзним Товариством Невропатологів та Психіатрів.

Треба надіятися, що конвенція Світової Психіатричної Асоціації не надасть Всесоюзному Товариству повного членства до того часу, аж поки зловживання психіатрії цілковито не зліквідується.

Степан Яворський

Вісті з Оттави

В кінці липня ц.р. Бюро генерального губернатора Канади опублікувало листу цих визначних канадців, які отримали Орден Канади. Серед нагороджених було ім'я загаломознаного українського скульптора Леоніда Молодожанина, скульптури якого можна знайти в країнах Америки та Європи. З найбільш відомих творів нашого мистця варто згадати пам'ятник Шевченка у Вашингтоні, статую Джона Діфенбейкера (колишнього прем'єра міністра Канади) в Оттаві та пам'ятник святого Володимира в Лондоні, Англія. Інвестиція Орденів Канади відбудеться в листопаді ц.р. в резиденції генерального губернатора в Оттаві.

Крайовий конгрес Союзу Українських Студентів Канади відбувся в днях 11-го, 12-го і 13-го серпня ц.р. в приміщенні Карлтонського університету в Оттаві. Цьогорічний конгрес мав багату і цікаву програму. Перший раз на студентському конгресі в Канаді були присутні студенти-гості з України, а саме Дем'ян Малирчук, голова Студентського Братства, член Народного Руху в Україні за перебудову і Товариства Рідної Мови ім. Т. Шевченка з Львова, Андрій Винничук, також з Львова, і Богдан Ткаченко з Києва. Студенти з України розповіли канадським українцям про життя і працю українських студентів на рідних землях та про громадську діяльність українських активістів, які поборюють великі труднощі і перепони в своїх зусиллях поширити національну свідомість українського населення. Студенти з України також давали вичерпучі відповіді на численні питання присутніх на конгресі.

З цікавими доповідями виступили: Юрій Шимко, президент Світового Конгресу Вільних Українців, Андрій Вітер, колишній посол до канадського парламенту, Роман Сербин, професор Монреальського університету, Христина Ісаїв, ексекютивний директор Комісії Людських Прав при Світовому Конгресі Вільних українців, Григорій Близнюк, голова Союзу Українських Студентів Канади, та Едвард Білобаба, визначний адвокат з Оттави, який активно займається справою торговельних зв'язків між Канадою і Со-

ветським Союзом, а особливо між Канадою і Українською ССР.

У своїй доповіді проф. Р. Сербин виступив з цікавим проєктом, пропонуючи, щоб Комітет Українців Канади запросив 100 студентів з України відвідати Канаду в 1990 році, під час святкування століття поселення українців в Канаді. Ці відвідування мали б тривати приблизно два місяці і запрошені студенти перебували б в домах канадських українців, а також брали б участь у святкуваннях сторічного ювілею українського поселення в Канаді.

Адвокат Е. Білобаба говорив про перспективи економічної співпраці між Канадою і Україною. Він має за собою вже одне велике досягнення, а саме, він оформлював договір між великою канадською фірмою "Магна" і урядом Української ССР про побудову фабрики автомобільних частин на Україні.

А. Вітер, як і Ю. Шимко, в своїх доповідях згадували про ганебний напад катєбітів і комсомольців на пластовий табір біля Львова, під час якого вони брутально побили кількох українських пластунів. Ю. Шимко і А. Вітер обіцяли звернутися в цій справі до канадського уряду, який є далі зацікавлений порушуванням прав людини в УССР та про переслідування членів Української Гельсінкської Спілки. Він також докоряв канадським українським студентам за вживання англійської мови під час їх нарад. Йому влучно відповів адвокат Нестор Войчишин, кажучи, що якщо йдеться про вживання української мови, то нехай Бугаєвський перш за все зверне увагу на те, що діється на рідних землях, де українська мова була постійно руйнована, при повній підтримці так званого українського уряду під проводом сталініста Щербицького.

На бенкеті конгресу головним промовцем був суддя Верховного суду Канади Джан Сопіна.

У понеділок, 21-го серпня ц.р., українська делегація (Закінчення на стор. 3)

Світлана Кузьменко

"ФРОНТОВІ ДОРОГИ" ВІТАЛІЯ БЕНДЕРА

Одначе, Михайло Мартюк зустрічає і українських людей, які відносять йому віру у своїх земляків, як от Ірина — романтична, смілива, винахідлива дівчина з глухого українського містечка, чи майор Кириченко, який хоч і розмовляє "суржиком", але все ж цупко тримається свого корення й грима. Автор описує жалюгідний вигляд воїнів, неформальність їх — де той фронт та ворог. І враз їхня частина опинилася перед німецькими танками, які показались несподівано, раптом. Автор каже: "Чому-сь думки метнулися до Микитівки, де ми формувалися і майже два місяці вчилися військового ремесла. Навчилися маршувати формациєю, маскуватися, бігати з пальниками в атаку, надриваючи горло до хрипоті кричали: "ура", повзали по землі по-пластунському, загнаною рапортували командирам, що "ворог з позиції вибитий, завдання виконано", нам показували, як в'язками гранат долати ворожі танки і за-

ської молоді людини, а в тім і української.

Автор цитує низку сентиментальних, популярних у той час пісеньок, які тоді так подобалися його поколінню. Він дивується: чому всі ці романтичні пісні створені "благородною" російською мовою? А їх часто творили українці, як от хоч би відому на цілий світ пісню "Очі чорніє", автором якої є український письменник Євген Гребінка. І спостережливий Михайло, роздумуючи, каже: "те, що українці краще виявили, себто в чужій мові й культурі не тільки мене дивувало, а й починало бентежити... Якось ми малі, задуже повільні, не хватили, жалюиво консервативні, податливі, з такими буденними думками. Тільки й спроможні були утворювати церами... Речомося з Сополю на ярмарку, з чумака, що пропив волю й вози, вважалося героїзмом, коли хтось виводить плашку горілки одним духом, та мислюся про роззявлених ротами, коли хтось гатить "Гопака" до упаду".

Леонід Гусак

РОЗПОВІДЬ ПРО СЕБЕ І СВОЄ ПОКОЛІННЯ

(„Зустріч і прощання" Григорія Костюка)

До цього часу читав мав тільки скупі біографічні дані про життя відомого літератора й дослідника професора Григорія Костюка. Тепер читач має першу книгу його споминів "Зустріч і прощання", яка вийшла у видавництві Канадського Інституту Українських Студій в Альберті та дістала літературну нагоду фундації Антоновичів за 1988 рік.

Спомини Григорія Костюка мають всі ті якості, якими завжди відрізнялися його наукові праці: оригінальністю підходу до головних тем, достовірністю джерел, кріпкістю дослідницького працею і доступним для читача способом викладу думки. Так і в споминах, розповідь про себе є тісно пов'язана з розповіддю про своє покоління, про добу і події, що формували долю автора і його сучасників.

Уже з перших рядків споминів, коли починається розповідь про дитячі роки кмітливий і розумний Гриця, читач відчуває, що автор має дар до розповіді, що він є спостережливим людиною і має почуття гумору. Цікаві і дотепні описи дитинства чергуються з описом села і подій, з яких читач багато довідується про дорослішання село: його соціальну структуру, побут селян, рівень національної свідомості, ролі школи в русифікації населення і ролі свідомої інтелігенції в пробудженні національної свідомості. Слідуючи за прогресом Гриця, читач одночасно довідується, як село сприйняло Першу світову війну, революцію, Центральну Раду, карні експедиції німців та фатальні наслідки цих експедицій. Так, на чолі в лабораторії ученого, історія села Баршівців на Поділлі, де виростав автор, стає історією цілої української доби 1917-1921 років, стає довідкою про те, як і чому була така поведінка маси селян в ті вирішальні для України роки, як мінняся її ситуація, її симпатії та як вона швидко розчарувалася советською владою.

У наслідок революції і громадської війни Україна знову залишилася під центральною владою Москви, але національні свідомі сили, що їх зродила світова війна, революція та боротьба БНР за незалежність, не могли погодитися з новою ситуацією і шукали виходу з становища. Одні пішли на еміграцію, а інші жили надією, що національне відродження буде можливе в формі советської республіки. Колишні укаїсти, боротьбісти, національно свідомі члени Компарті та велика частина інтелігенції вірили в таку розв'язку і щиро працювали для свого народу, а процес українзації в двадцятих роках тільки сприяв такій настанові цих національно свідомих сил в Україні. Саме в такий ситуації починалося студентське життя молодого Костюка.

Автор мав шість років у найбільш талановитих діячів нашої літератури: Миколі Зерова, Павла Филиповича, Михайла Драг-Мари. Спомини про них і інших своїх професорів набрали в Костюка форму блискучих есеїв і залишаються важливим матеріалом для майбутніх дослідників. Окреме місце в спогадах відведено студентам-друзям Костюка та їхнім типово студентським пригодам. На ті роки припадає знайомство автора з Олександром Корнійчуком. Історія Корнійчука служить автору, як зразок того, чого сподівалася партія від української літератури, її письменників та як використували кар'єристу Корнійчука в боротьбі з талановитим і неспокійним Миколою Кулішем, а пізніше з Іваном Микитенком, який попав згодом в неласку. Цікаво, що недовго в "Літературній Україні" були висловлені подібні думки та висували питання про перейменування премії Корнійчука на премію Куліша, Кропивницького, або Кочерги.

Як відомо, Григорій Костюк за фахом — літературний дослідник, але мова й стиль його спогадів зраджують багато якостей доброго новеліста: кількома реченнями швидко окреслюється характер, зовнішність й манери героїв. Живання діалогу автором надає спогадам почуття безпосередності, відкриває багато нюансів у характері учасників, підкреслює багатозначність окремих фраз, відкриває справжній зміст їх в умовах, коли майже нікому нічого не довіряв. Автор вмів зацікавити читача своїми героями, прикувати його увагу, хоча й читач знає, що, на чолі в грецькій трагедії, певні герої мусять вмерти.

Часто зустрічі й прощання автора з малими новелами про людей, яких ми знаємо з нашого недавнього минулого, але часто його героями є звичайні люди. В розповідях Костюка їхня доля є такою ж важливою, як і доля відомих поетів, літераторів і політиків. Багато трагічних постатей автор воскресає за забуття (поет Василь Бобинський з родиною). Багато неоспісаним героям і жертвам жорстокої доби терору, шляхи яких перехрещувалися з Григорієм Костюком, його спогади залишають єдиним пам'ятником.

Як літературознавець, автор спогадів не обійшов проблеми зв'язку між життям письменника і його творчістю. Зокрема актуальним залишається дилема тих письменників, які були покарані владою, а потім повернуті на волю (розділи про Остапа Вишню і Василя Мисика), або тих письменників, яких загрожували арештом і вимагали від них обов'язкових похвал Сталінові (розділ про Сосюру). Сьогодні, коли знову можа дискутувати ці проблеми в Україні, "Літературна Україна" надрукувала цілу серію статей про гоніння Сосюри, Рильського, Тичини та про ролі в цих розправах літературних критиків. Всі ці гоніння, як це часто документує Костюк, типово починалися з статті якогось режимного критика. Один з таких критиків Рильського недавно обізвася за покаянням, де він признається, що сліпо наслідував курс партії.

До великої заслуги спогадів Григорія Костюка належить документальність подій, свідком яких був автор. Насамперед варто згадати тут історію листа Горького до Спісаренка в справі перекладу роману "Мати". Автор цитує цей лист повністю, щоб, зберегти його оригінальний текст для історії, бо ж цей унікальний

документ є яскравим зразком невинного російського шовінізму навіть у таких прогресивних росіянах, як Горький; подруге, — щоб унести ясність у навісне запутування цієї справи у спогадах Юрія Смолича "Розповіді про неспокій немає кінця". Коли пізніше, 1928 року, Горький завітав до Харкова всі члени Пролітфронту збійкотували його приїзд за цей лист.

Справа Пролітфронту висвітлена в спогадах дуже детально. Спогади Костюка є багаті інформацією про цю організацію з точки зору члена, який брав надзвичайно активну участь в її діяльності, він вивисно мистецьку і політичну потребу такої організації та тактику яку вживався, щоб зберегти її існування, чому вона мусіла розв'язати себе і чому всі, найкращі і найбільш талановиті письменники на чолі з Хвильовим, належали до неї.

Роки перебування автора на Воркуті є змальовані в тому самому плані, як і решта спогадів, де автор ставить своє ув'язнення на чолі другого пляну і концентрується на широкому полотні "окаєних років". Проте описи його власних переживань в ізоляторі та його поворот на суходіл з групою умовохожів в'язнів залишаються в пам'яті читача назавжди. На Воркуті Костюк був близьким свідком організованого трюкмістами голодового страйку. Сам Костюк не брав участі в страйку, але симпатизував страйкарям, вів дискусію про доцільність страйку, сам оголосив з солідарності одноденний страйк, що пізніше заплатив ув'язненням в ізоляторі. Його спогади про цей страйк, як очевидні, унікальні, а ще більш унікальний є складений ним список жертв розправи. Список Костюка, — найдовший, включає 67 імен з 1,300 розстріляних тоді осіб, а решта імен зникли безслідно. Із заслання Григорій Костюк зберіг в своїй пам'яті величезну кількість інформації про події в СССР за часи сталінського терору, пізніше він використав цю інформацію в своїх працях про дослідження сталінського терору в Україні.

Було б помилково вважати, що спогади Костюка є тільки спогадами про своїх сучасників, що автор є тільки призмом, через яку ми бачимо людей та події, які формували світ навколо нього. Його спогади про своїх батьків, сестер і земляків є сповнені любові й поваги. Свої найкращі почуття він присвячує дружині Раїсі Олександрівні, доросла до зустрічі з якою почала ще на Воркуті.

З жалем кінчаєш сімсот сторінок спогадів, — знову хочеться перероготати сторінки, повертатися до найважливіших подій, окремих історій і осіб. Передумав долю автора і радше за нього, що він переніс страшне лихо, що доля зберегла його для нас, щоб написати, як пише автор в післям'язі, "історичну біографію мого покоління", щоб заповнити велику прогалину в мемуаристичній відомі і поза батьківщиною. Багато визначних людей, які мали що сказати, не залишили нам, на жаль, своїх спогадів. Основним мотивом автора було написати "спогади як сповідь перед своїм народом і перед історією". З цим завданням автор справився блискуче, спогади написані чесно і без фальшивого позування.

Перша книга споминів кінчається на дати 22-го червня 1941 року. Сподіваємося, що Григорій Олександрович Костюк дасть нам новий хвилюючий звіт про себе, про нашу добу: німецьку окупацію та побут на еміграції.

Члени Ділового комітету Гарвардського проекту

зустрілися з проф. Г. Грабовичем

Нью-Йорк (ІЯХ). — Тут відбулася перша спільна зустріч членів Ділового комітету Гарвардського проекту з новим директором Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті проф. Григорієм Грабовичем, який перейняв посаду від проф. О. Прицака. Професор Г. Грабович є українським науковцем молодшого покоління і присягнув ствердити, що є всі причини для надії, що Гарвардський проект буде зrealізований не тільки в його оригінальній формі, але з уваги на контакти з українськими вченими в Україні може теж бути дещо поширений, при чому його, перш за все, привернення світової уваги української історичної спадщини, є і буде головним завданням.

«Я ціную українську громаду дуже високо. Без її допомоги немає українського Гарварду, неможливо реалізувати Гарвардський проект», — сказав у своїй вступній промові проф. Г. Грабович. Присемна тяглість поклін.

Він теж сказав, що публікації української сучасної культурної спадщини повинні б теж у майбутньому бути, взяті під увагу Гарвардським проектом. Присутні прийняли це до відома і ніхто не суперечив тому.

Доволі жвава дискусія велася між присутніми від-

Професор Г. Грабович (сидить другий зліва) з членами Ділового комітету Гарвардського проекту

(Світлина: інж. Д. Кордуба)

носно деяких публікацій, що входять у програму Гарвардського проекту. В основному все таки первинний план лишається незмінним, хоч деякі доповнення є можливі, зокрема, якщо йдеться про публікації спадщини Пилипа Орлика.

Пилип Орлик був наслідником Івана Мазепи і росія-

ни не публікували його творів. Це мусить зробити Гарвардський проект, навіть якщо прийдеться збільшити його обсяг.

Велася доволі жвава дискусія довкола оригіналів, які передаються, особливо якщо йде мова про оригінальну мову і форму. І хоч остаточного рішення не зро-

блено, все таки оригінали з відповідними коментарями повинні б бути передані. Остаточне рішення повинно бути за Науковою Радою.

Було порушено ряд інших проблем і кожний з присутніх мусив ствердити, що дискусія велася дуже доречно.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

від Світового Конгресу Вільних Українців зустрілася з канадським міністром закордонних справ Джо Кларком та деякими вищими урядовцями його міністерства. Делегація складалася з президента СКВУ Юрія Шимка, генерального секретаря СКВУ Василя Верига і колишнього посла до федеральної палати громад А. Вітра. При нагоді цієї зустрічі делегати вручили міністрові Кларкові медаль святого Володимира, що її Світовий Конгрес Вільних Українців признав міністрові за його заслуги в ділянці оборони людських прав.

Під час цієї зустрічі українська делегація підносила справу канадського консуляту в Києві або у Львові, справу злочинного нападу на пластовий табір біля Львова, під час якого члени КГБ жорстоко побили кількох молодих пластуників, які в справу переслідування українського поета Степана Сапелюка, якого советські власті силою вислали на три місяці до Чорнобиля, де він мав би помагати вичишувати радіоактивний реактор. У цій справі президент Комітету Українців Канади, д-р Дмитро Ципиник, написав офіційного листа до міністра Кларка, домагаючись безпосередньої інтервенції канадського уряду.

Міністр Кларк віднісся

ляментом промовляли федеральні послы трьох головних політичних партій Канади. Додатково промовляв колишній посол парламенту, українець, А. Вітер, який розказав про свою недавню подорож по Україні, згадуючи про напад кавказців на українських пластуників. Він також поінформував присутніх про те, що, в результаті протестів з боку української громади в Канаді, советські чинники на Україні відкликали рішення про висилку українського дисидента С. Сапелюка на небезпечні роботи до Чорнобиля.

Після промов біля будинків парламенту відбувся похід присутніх, з прапорами і плакатами, головними вулицями столиці до Оттавського університету, де в одному з амфітеатрів відбувся семінар присвячений річниці договору.

На семінарі промовляли: д-р Радослав Селуцький, професор політичних наук Карлтонського університету, який в 1968 році емігрував з Чехо-Словаччини, після окупації його батьківщини советськими військами. В своїй доповіді він сказав, що передбачає великі труднощі в процесі демократизації Східної Європи, підкреслюючи, що комуністична диктатура не віддасть добровільно своєї влади та що реакційні сили будуть всіма способами гальмувати цей процес.

Другий промовець, Дейвід Кілгур, член федерального парламенту з Едмон-

Нова професійна сила

З кожним роком збільшується професійні ряди українсько-американської громади. На початку червня ц.р. у великій залі театру Вор Меморіал в Трентоні, Н.Дж., відбулася святкова церемонія майже для 800 нових адвокатів, які успішно пройшли кінцеві екзамени Нью Джерзі Бар і одержали ліценції на адвокатську практику.

Присемно, що між тією більшою групою нових правників була теж українка — Дарія Твардовська, дочка Анни і Омеляна Твардовських з Юніон, Нью Джерзі.

Молода правничка виросла в Ньюарку, де закінчила українську католицьку школу при парафії св. Івана Хрестителя та школу українознавства. Після цього успішно відбула католицьку середню школу в Ірвінгтоні, де вишла третьою найкращою ученицею з відзначеннями в 1977 році. Вищу студію закінчила в університеті Ратгерс в Ньюарку, де була іменована членкою «Пі Бета Каппа» та «Псі Чі» — крайове відзначення з психології та славістики.

У червні ц.р. закінчила з успіхом правничі студії в університеті Сітон Гол в Ньюарку. Нині Дарія працює у відомій адвокатській фірмі Пітман і Пітман в Спрінгфілді, Нью Джерзі, де була прийнята ще перед останнім екзаменом. Поруч академічних студій на протязі років Дарія проявляла активність в українській організованій громаді. Була членкою Пласту, учасницею танцювальної

Дарія Твардовська

школи Роми Прийми-Богачевської, багаторічною учасницею і пізніше адміністраторкою Спортивної Школи «Чорноморської Січі». Активно виступала у відбіванковій дружині «Ч. Січі», в якій здобула ряд відзначень за чемпіонати у відбіванковій Асоціації Америки, УСЦАК і Українських Спортивних Ігриш Молоді.

В 1980 році виступала у збірній українок у Вільній Олімпіаді в Торонто і здобула бронзову медаль.

В 1980-1989 рр. належала до комітету українського Фестивалю в Гарден Артс Центрі в Голмделі, Нью Джерзі, в якому виконувала працю референтки публічної інформації та преси і радіо.

Дарія є членкою 214-го Відділу Українського Народного Союзу.

Осип Труш

У суботу, 12-го серпня, дощова погода не перешкодила прихильникам співу цього славного тріо на трьох континентах (Північна Америка, Європа і Австралія) прибути на нашу Союзівку. І ніхто із довколишніх осель і міст не пожалів, бо «Верховина» показала себе в якнайкращому світлі української репрезентативної одиниці.

«Верховини» — Надія Коханська, перше сопрано, Анна Яцишин, друге сопрано, Богдана Ігнатівна, альт, в супроводі на цей вечір піаністки Мії Бах, у своїх стилізованих полтавських одягах виконали з великим почуттям, підкресленим голосовою гармонійністю і розумінням важливості кожного слова, ряд пісень, розпочавши композицією А. Гнатюшина до слів Тараса Шевченка «Село» в а-капелльному звучанні. Двомовно і хвилююче пропела «Українська баркарора» С. Людкевича і з глибини душі відспівана з альтовим солом, «Люблю я тебе, Україно» І. Костецького.

Після короткої реклами про УНСоюз конференсь Марічка Глібович заповіла наступні пісні, якими «Верховина» відзначила 50-ту річницю Карпатської України: «Вечірній час» А. Гнатюшина, після закінчення якої — на тлі самого

Тріо „Верховина” виступило на Союзівці

Вокальне тріо „Верховина” (зліва) Анна Яцишин, Надія Коханська та Богдана Ігнатівна.

співу „верховини” Олена Глібович, мистецький керівник тріо, виконала монтаж з О. Олеса „Зелених гір”, закінчуючи словами Яра Славутича: „Бились хлопці Хустові на славу, полягли в нерівному бою за свою омріяну державу, за святую волю свою”, що послужило вступом для дальшого співу „Карпатських січовиків”, муз. Г. Китастого. Ширі оплески публіки були виявом великого задоволення та створили безпосередній

контакт між виконавцями й слухачами. А далі прекрасне виконання „Подаруй мені Карпати” Б. Веселовського, де чудово зійшлися слова з мелодією, гармонізацією пісні і виконанням ансамблем. Закінчено цю частину популярною „Марічкою”, яку опрацював для „Верховини” А. Кос-Анатольський.

Цікавим для присутніх був виступ Олени Глібович, яка цього разу розповіла про недавню участь „Верховини” у фестивалі української культури „Сопот 89” в Польщі, де „Верховина” здобула велику популярність серед 11-тисячної публіки. Останню частину

свого концерту „Верховина” присвятила для розваги присутніх, виконуючи пісні легкого жанру: „Тиха вода”, „Поклада”, „Білі каштани” і „Кийський вальс”. П. Майбороди і „Ми дівчата з Києва” О. Левицького.

Вже сама поява співачок в елегантних чорних сукнях надала європейського шару всі подивлялися перехід настроя співачок у цих піснях, який передавався публіці. Тут і ніжність, і ритмічне відчуття, голосова свободність, усмішка, а понад усе, любов до рідної пісні — ніжно-мрійної, весело-бадьорої.

Голоси співачок — це одна тривуча струна милозвучного сопрано, хвилююче тепло другого сопрано і динамічного альту, слухати їх — це рідкісна насолода, з якою сприймала союзівська публіка, забуваючи про погоду, щоденні турботи.

Гармонійне, чутливе музичне доповнення голосів співачок творила піаністка високої класу Мія Бах. Тож не дивно, що публіка домоглася наддатку — Б. Веселовського „Березня” і не переставали оплески аж поки „Верховина” не попрощалася своїм „віршованим способом”.

Треба подивлятися постійну працьовитість наших славних „верховин”, які не задовольняються здобутим успіхом, а все вище знімаються вгору до мистецьких висот, приносячи свій вклад у збільшення української пісні серед широких кіл своєї і чужомовної публіки.

Нехай же ширі оплески признання вибраної публіки на Союзівці будуть моральною підтримкою і заохорою для „Верховини” до дальшого пропагування краси української пісні!

А. Пристай

(Зліва): Дем'ян Малирчук, Андрій Винищук і Богдан Ткаченко.

прихильно до всіх цих справ. Він радив українцям приготувати спеціальний меморандум до канадського уряду, в якому вони подали б причини для відкриття канадського консуляту в Україні. Він також обіцяв розглянути справу недавніх інцидентів на Україні, в яких були порушені основні права людини.

У середу, 23-го серпня, о год. 7-й вечора, на парламентарній площі в Оттаві зібралось приблизно 200 мешканців столиці Канади, щоб відзначити 50-ту річницю ганебного договору між Гітлером і Сталіном, який приспівив Другу світову війну та який, в таємному протоколі, віддав Советському Союзу Західну Україну, Західну Білорусію, балтійські держави та Басарабію.

Присутні крім балтійських груп, репрезентували українців, поляків, чехів, словаків, мадярів, в'єтнамців та інших меншин, країни яких є під комуністичною окупацією. Кожна група прибула зі своїм прапором і плакатами, а всі присутні носили символічну чорну стрічку.

На демонстрації під пар-

тону, довголітній оборонний прав людини і член постійного комітету цих прав в палаті громад, говорив про майбутнє Східної Європи в світлі найбільш сучасних подій. Він підкреслював, що західний світ мусить використати нагоду, створену політикою гласності Горбачова, щоб зредукувати напруження між Сходом і Заходом, та підтримати зусилля цих держав східного блоку, які стараються відновити політичний плюралізм і самостійність. Він особливо закликав до того, щоб допомогти Східній Європі досягнути повністю цілі Універсальної Декларації Людських Прав.

Кілгур критикував уряд Канади за те, що він продовжує економічну співпрацю з Китаєм, не звертаючи уваги на жахливу масаку демократично орієнтованих китайців кілька місяців тому. Канада, хоч мілітарно слаба, повинна використовувати свій економічний потенціал, вимагаючи від тоталітарних режимів перестерігання основних принципів прав людини. Він також закликав канадський уряд дати економічну і моральну допомогу Польщі і Мадярищині, які намагаються здемократизувати свої держави.

П'ЯТНАДЦЯТИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'їзд

ОБ'ЄДНАННЯ Кол. ВОЯКІВ УПА ЗСА І КАНАДИ
відбудеться в СУБОТУ І НЕДІЛЮ
2-го та 3-го ВЕРЕСНЯ, 1989 року
в залі української католицької церкви св. Йосафата
940 East Ridge Road
Рочестер, Нью Йорк
Початок З'їзду — 2-го вересня
о год. 2-й по полудні

УКРАЇНЬСЬКА
СВІТЛИЧКА
ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ
ДИТИНУ!

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ

95-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ та

40-ліття існування ХОРУ „ДУМКА”, Нью Йорк

ВІДБУДЕТЬСЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в неділю, 17-го вересня 1989 року о годині 4-й по полудні
в Avery Fisher Hall, Lincoln Center, N.Y.

при співучасті:

вокального ансамблю хору „ДУМКА”,
відомих українських оперних співаків і піаністів
та танцювального ансамблю РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Квитки вступу продаються в українських крамницях — в Нью Йорку СУРМА І АРКА,
в Ньюарку ДНІПРО, при касі в Лінкольн Центрі, як також поштою в УНСоюзі.

Reserve by Mail.

Information by Phone:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., P.O. Box 17 A
Jersey City, New Jersey 07303

SURMA 212-477-0729 DNIPRO 201-373-8783
ARCA 212-473-3550 U.N.A. 201-451-2200

TICKET ORDER FORM		September 17, 1989	
Location	Price each	No. of tickets	Total price
Orchestra, Front	\$30.00		
Orchestra, Rear	\$25.00		
First Tier	\$30.00		
Second Tier	\$20.00		
Third Tier	\$15.00		
Grand total enclosed \$			

For Concert Ticket/s enclose coupon, payment, stamped, self-addressed envelope.

Mail to U.N.A., 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Please Print

Name

Address

City

State

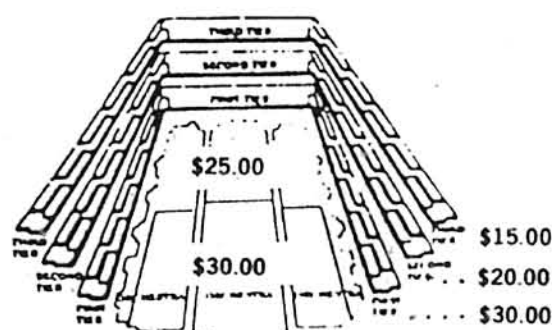
Zip

Day Phone

Eve. Phone

No. of tickets

Amount enclosed

Avery Fisher Hall seating diagram
Розклад місць

Делегатки Сестер Чину св. Василя Великого з різних провінцій — в Америці, Югославії, Чехо-Словаччині, Аргентині, Мадящині, Румунії, Австралії, Бразилії, Україні й Італії, зустрілися в Римі в дні від 10-го до 28-го липня на Шостій Генеральній Капітулі, щоб вибрати новий адміністративний провід Чину на наступні шість років.

Сестру Дію Стасюк, ЧСВВ, заступницю Архимандрита від 1983 до 1989 р., вибрано на пост Архимандрита на шість років. Сестра Дія є членкою Філадельфійської Провінції, Провінції Христос Любить Людства. Заки Сестру Дію вибрано заступницею Архимандрита, вона була академічним деканом Менору Джуніор коледжу в Дженкінсвілі, Пенсильванія. Менор заснували Сестри Василіанки у 1947 році. Сестра Дія була співзасновницею і першим директором Студійного Осередку Української Культури Менору Джуніор коледжу, заснованого в 1977 році на кампусі Менору.

Сестра Дія приступила до адміністрації Менору Джуніор коледжу в 1974 році як декан студентів та директор парад і психологічної допомоги. В 1976 році Сестру Дію іменовано академічним деканом МДЖК.

Перед тим Сестра Дія провела 14 років у Гамбурзі, де працювала в початковій парафії школі Непорочного зачаття і в середніх школах. Вона також займала пост

Сестри св. Василя Великого вибрали в Римі нову Адміністрацію

Сестра Дія Стасюк, ЧСВВ, Архимандритка Чину Василіанок

Сестра Марія Надія Барусевич, ЧСВВ, лікарка-психіатр.

шкільного психолога, системи публічної школи в Дітроїті, Миш.

Сестра Дія народилася у Львові, в Україні, і прибула до Америки дитиною зі своєю матір'ю, заміжньою за Бритен, Коннектикут. Сестра Дія була Сестрою в чині св. Василя Великого 32 роки і вчилася в Академії св. Василя на Факс Чейсі у Філадельфії. Сестра Дія досягнула ступінь бакалавра у Мерсі коледжі в Дітроїті і ступінь магістра у Вейнстейт університеті. Під час років її монашого життя Сестра Дія працювала в різних комітетах і виконувала багато адміністративних обов'язків для Сестер

св. Василя Великого.

Сестра Марія Надія Барусевич, сестра Чину св. Василя Великого на протязі 35-ти років, вибрана Дорадицею на шестилітній пост, і вона буде в Інтернаціональному бюро головного управління в Римі, Італія. Сестра Надія народилася у Львові на Україні.

Сестра Надія досягнула докторат з медицини в університеті в Інсбруці, Австрія. Вона має спеціалізацію у психіатрії дорослих та дітей і працювала в Центрі для умовного здоров'я, в т. зв. „Комюніті Ментал Гелс Сентер“, у шпиталі Альберта Айнштайна, протягом

13-ти років.

Була вона також на пості дорадицею для сітки публічних шкіл Філадельфії членом Архидієцезійського Комітету Психологічних порад для духовних осіб. Сестра Надія також була членом Провінційної Ради та настоятелькою і адміністраторкою дому св. Василя у Філадельфії протягом 11-ти років. У Василіанському Чині Сестра Надія була членом комісії Формування.

Округа СУА...

(Закінчення зі стор. 1)

години. На ній будуть обговорені такі теми: Як організувати нові відділи (О. Гнатейко, організаційна референтка Головної управи), Парламентарна процедура (М. Течер, 12-ий Відділ). Впроваджують нові ідеї і звичаї у працю наших Відділів (О. Свистун, голова Округу Огайо, 116-ий Відділ Ірі). Голина 7-ма увечері — Слово про організацію (О. Гнатейко). Чому я стала членкою СУА (І. Мелія, 8-ий Відділ). Що мені дав СУА? (І. Кашубинська, 33-ий Відділ, архівар Округу). Чи ми є готові на зустріч з сучасною Україною? (Д. Горбодська, культосвітня референтка Округу, 12-ий Відділ). Неділя, 1-го жовтня від 10-ї рано до 1-ї по полудні: Фінансова база СУА (О. Гнатейко); Підсумки конференції.

До участі запрошуємо всіх членок СУА та всіх жінок, які бажали б записатися з нашою організацією.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелья Твардовський

Відбулася 20-та ювілейна Спортова Школа „Ч. Січі“

В суботу, 19-го серпня ц.р., на оселі УБС „Верховина“ в Глен Спей, Н. Й., закінчився чотиритижневий вишкіл у Спортивній Школі „Ч. Січі“, яка в цьому році відсвяткувала 20-річчя свого існування.

Відкриваючи кінцеву точку, святковий бенкет, один з керівників Спортової Школи між іншим сказав: „Присмо нам на цьогорічному проведенні вишколу, рівночасно відзначити 20-річчя цієї спортивно-виховної „Січової“ твердині. На протязі своїх 65-річної історії „Ч. Січі“ здійснила багато цінних проектів для добра і слави українського імені, організованого українського спорту в ЗСА, як теж для цілої нашої громади. Спортова Школа є цим черговим ставленим кільцем довгого ланцюга доконианих великих діл“.

Щень і після строгої інспекції та надання оцінок чистоті, учасники, згідно з установленим поділом на групи та ділянки спорту, розходилися на відповідні навчальні бази. Ще перед практичними лекціями окремі групи мали можливість оглянути висвітлені спеціальні вправи в окремих ділянках спорту найкращих світових тренерів копаного м'яча, тенісу і плавання. Вишкіл проходив протягом цілого дня з двогодинною перервою на обід і короткою перервою після полудня. Після вечері і короткого відпочинку відбувалися гри дружин копаного м'яча, відбавки й тенісу. Учасники мали можливість демонструвати набуті знання і рухи ділового дня. Дружини мали такі назви: „Львів“, „Київ“, „Одеса“, „Чернівці“, „Харків“, „Ужгород“, „Волинь“, „Крим“, „Поділья“, „Карпати“, „Дніпро“ й інші. Це вже для вивчення деяких елементів географії

Відвідини і признання

Як і в минулих роках, Спортову Школу відвідали (двохкратно) урядовці Федеральної програми, яку заведе М. Бокало. Провіривши приміщення, харчування і навчальні програми, Спортова Школа „Ч. Січі“ дістала найкращі оцінки „А“ з усіх згаданих ділянок. Крім цього Спортову Школу відвідало ряд інших визначних осіб: учители американської школи в Глен Спей, парох української католицької церкви в Ньюарку, гостюючої в Америці туристи з Львова, Кисва, Дрогобича. Усі поділяли програму, чистоту і саме існування цієї корисної інституції.

Відзначені діячі і учасники Спортової Школи

З нагоди святкового закінчення Спортової Школи відбулася церемонія вручення пропам'ятних плакетів для найвизначніших діячів, інструкторів і виховників, як теж для приятелів та меценатів С.Ш.

Відзначені: М. Стебельський і О. Твардовський — основники і керівники С.Ш.,

Г. Гірак, Х. Зенарій, Д. Грета, В. Літкевич, Е. Отеро, Г. Войчик, Д. Грета, Ю. Гірак, Я. Машат, Т. Гарасим, О. Величковський, Г. Маличшин, Б. Гарасим, В. Михайлюк.

Відбавка: Д. Рафлович, С. Войчик, І. Мельник, Б. Гарасим, Г. Маличшин, В. Літкевич, В. Журавель, Х. Дель, А. Сиротніков, Віра Літкевич, А. Віто, Д. Дель, М. Федорів, Л. Слободян, З. Михайлюк, М. Ядницький, Л. Бабанська, С. Гасюк.

Біг по Україні (легка атлетика): Г. Гура, Д. Дель, Х. Дель, Д. Колодій, Е. Отеро, Г. Фейцер, Х. Зенарій, С. Колодій.

Теніс: А. Віто, В. Літкевич, Е. Сендерсон, Д. Грета, А. Сиротніков, Д. Луків, М. Кейт Серил, Д. Кемпйон, М. Федорів, І. Корембан, Р. Луків, О. Ротгавсер, Т. Федотник, Х. Шандор, О. Шандор, А. Бабанська, С. Збо-ровський.

Найкращі спортовці: Василь Літкевич, Гриць Маличшин, Юлія Дель, Христина Зенарій.

Найкращі таборники: Олександр Дубанович, Ричи Вислоцький, Віра Літкевич, Євгенія Грета.

В складі проводу Спортової Школи працювали (крім уже згаданих обидвох керівників): І. Чупенко — технічний директор вишколу і головний інструктор копаного м'яча, М. Бокало — писарка і медична сестра, В. Василлак — опікун хлопців, П. Адамс — опікун молодих хлопців, В. Маличшин — опікун старших хлопців, Л. Бокало і Я. Василлак — опіка двічч, Я. Твардовський, Г. Сергіїв, Т. Науменко і І. Борук — асистенти інструкторів копаного м'яча, Х. Процюк і Т. Бокало — інструктори плавання, І. Луків і В. Сивенька — інструктори тенісу, Х. Процюк — інструкторка відбавки.

Спортова Школа „Ч. Січі“ переступила поріг свого третього десятиліття, яке вже в наступному році розпочне в новому адміністративному будинку з модерним вивінуванням і комп'ютером.

Пресова Служба Спортової Школи

YAKA COMPANY
RESTAURANT & BAR
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОЗНІЖИ, КУСТКИ, вишивані жіночі блузки, виш. об'ємні, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Ару — ДШЕВІ.

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ

до опіки над 2-ма малими дітьми і легкої домашньої праці. Просимо дзвонити після 6-ї години.

Тел.: (201) 857-2704

НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ машини до направи азуття. Телефонувати по 6-й веч. 518-732-7430

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ

в сусідстві церкви і Союзові, серйозні купці телефонувати:

(516) 822-4636.

по 6-й веч. 2-а.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОУК, БРОУКЛІН, НЬЮ-ЙОРК і ОКОЛИЦЯХ

ЛУС НАГІРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone: (201) 772-1880

Funeral Director

Chapels available throughout the Metropolitan Area

В МАЙМІ ВІДБУВАЄТЬСЯ гаряча виборча кампанія на місце конгресмена, що має прийти після смерті популярного і дуже старого законодавця Кльода Пейпера. Виборча боротьба має тут етнічне підложжя між жидівськими групами Демократичної партії і еспаномовними, які підтримують кандидатку республіканської партії, за національністю еспанку.

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ виробу ракет у неділю, 27-го серпня 1989 року в популудневих годинах випущено в простір з Кейп Канаверал, Флориди, ракету, яку збудувала приватна американська фірма МекДоннел Даглес. Ракету зроблено для британської компанії.

В ЦІЛІ АМЕРИКАНСЬКІЙ країні зміцнилися зусилля для поборовання наркотиків. В місті Колумбус, Огайо, поліція зробила уже 331 обшук в останніх 16-ти місяцях, щоо знищило торгівлю найбільше поширеним наркотиком п.н. „крек“.

У ВАШІНГТОНІ ВІДБУЛАСЯ зустріч представників Південноамериканської країни Колумбії із представниками Уряду ЗСА в цілі обговорення спільних акцій поборовання торгів і наркотиками. Подібні зустрічі мають відбуватися ще і в наступних тижнях. При нагоді першої цієї більшої зустрічі колумбійські представники заперечили, буди то міністер справедливості Колумбії Моніка де Грейф мала уступити та залишитися на терені ЗСА, як політична втікачка, тому, що їй грожуть колумбійські торгівці наркотиків смертю.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ РЕПРЕЗЕНТАНТ до Конгресу Барней Френк, якого підозрюють, що він дав працю молодому мужчине легкого поведінки, з яким мав гомосексуальні стосунки, просив Комісію етики в Конгресі приступити до розгляду його справи. Тим він облегшив становище Демократичної партії, до якої він належить. Як відомо, Б. Френк був одним із активних членів ОСІА, яка ловила „здоганди“ німецьких коляборантів поміж українцями в ЗСА.

У СВІТІ

З ДЖЕРЕЛ, БЛИЗЬКИХ до західнонімецької розвідки, стало відомо, що кілька днів тому з комуністичної Німеччини в Західно перейшов агент секретної служби. Нині він дав звання у Мюнхені. Однак не називається ні імені втікача, ні місця чи способу втечі. Вважають, що одержана від втікача інформація допоможе секретній службі Західної Німеччини викрити агентів Східної Німеччини. Пресове агентство Ройтер нагадує, що коли десять років тому співробітник міністерства державної безпеки Східної Німеччини Вернер Штіллер втік у Західно Німеччину, це привело до численних арештів комуністичних агентів у Західній Німеччині.

ВІЙСЬКОВИЙ ПРОКУРАТОР КУБІ вимагає, щоб колишній міністер внутрішніх справ, дивізійний генерал Хозе Абрантес Фернандес був позбавлений всіх своїх нагород і відправлений до в'язниці на 20 років. Абрантес і шестеро його спільників, серед яких колишній заступник міністра внутрішніх справ і колишній начальник митної служби чекають присуду військового трибуналу. Всіх їх обвинувачують у зловживанні службовим становищем з метою особистого збагачення. Суд над Абрантесом почався незабаром після того, як в липні чотири вищі воєначальники були розстріляні за контрабанду наркотиків, а їх спільники засуджені на довготермінове тюремне ув'язнення.

32-РІЧНА МОНІКА де ГРЕЙФ, яка всього півтора місяця тому була заарештована як міністер юстиції Колумбії, втекла з країни в З'єднані Стейти Америки, де попросила політичного притулку. Разом з нею в ЗСА приїхав її чоловік та трилітній син. У неділю президент Колумбії Віргіліо Барко заперечував факт втечі міністра юстиції, але відмовився заперечувати, що вона виїхала у З'єднані Стейти. Втечу колишнього міністра юстиції Колумбії коментує вся преса З'єднаних Стейтів і Латинської Америки. Відомо, що ще до того, як Моніка де Граф зайняла пост міністра вона діставала погрози від бандітів, зв'язаних з Медельїнським кокаїновим картелем. „Кокаїнові барони“ обіцяли вбити її і її родину. Видно, обміркувавши всі „за“ і „проти“ міністер вирішила, що ліпше жити в ЗСА в безпеці, ніж боротися з бандітами в рідній країні.

ВІЙШЛО СЕРПНЕВЕ ЧИСЛО щомісячного журналу „Новий Мір“, в якому надруковані перші частини „Архіпелагу ГуЛаГ“ Александра Солженіцина. Московський кореспондент газети „Нью Йорк Таймс“ Білл Келлер пише, що опублікування епохального твору Солженіцина можна розцінювати як особистий триумф головного редактора журналу „Новий Мір“ Сергія Залігана. Ще минулої осені кремлівський ідеолог Валід Медведєв оголосив, що „Архіпелаг ГуЛаГ“ в Союзі кому Союзу опублікований не буде. Не минуло й року, як журнал, що виходить півторарічним накладом, приступив до друкування цього твору. Журнал обіцяв надрукувати в наступному році ще два твори Солженіцина.

Учасники Спортової Школи „Ч. Січі“ третього тижня (1989 рік).

Провід, інструктори і опікуни Спортової Школи „Чорноморської Січі“.

У подібному тоні виступали на цьому бенкеті ряд визначних гостей, суспільно-громадських діячів: І. Олексин — голова УБС, П. Салая — секретар УБС, І. Чупенко — технічний директор С.Ш., Я. Гавур — управитель „Верховини“, д-р Федорів з Алентав, Пенсильвенія, й інші. Майже всі вони мали можливість власними очима бачити вишкільні лекції, що їх проводили добірні фахівці з наших юнацтвам, що добровільно прибуло з різних міст ЗСА.

Як вже згадано, вишкіл в цьогорічному таборі проходив протягом чотирьох сесій з такою кількістю юначків і юначок: в першій — 50, другій — 53, третій — 66 і четвертій — 55 учасників і учасниць. Усіх учасників, що перейшли вишкіл було 107, при чому багато з них побували протягом двох, трьох і чотирьох тижнів.

У провіді Спортової Школи протягом чотирьох тижнів працювало 17 добірних виховників і інструкторів під керівництвом: в першій двох тижнях — М. Стебельський і кінцевих двох тижнях — О. Твардовський.

Щоденні теоретичні і практичні лекції починалися кожного ранку після 7-ї години пробігом і руханкою, після чого відбулася церемонія вивішення прапорів та приречення учасників, що будуть „солідно вчитися й чесно змагатися для добра і слави українського спорту у вільному світі“.

Після сніданку відбувалося впорядкування примі-

України. Популярний в Спортивній Школі є так зв. „біг по Україні“, це пригтована траса з перешкодами на окремих точках, що теж мають назви міст, гір і рік України.

Не спортом єдиним... Учасники й учасниці протягом чотирьох тижнів вишколюються духовно. По за вивченням приречення С.Ш., молитви „Боже Великий“, юнацтво під проводом професійного учителя Марійки Бокало вивчають українські спортивні пісні (цілий ряд створених протягом років в С.Ш.), декламації якими пишуться на тижневих ватрах, розважальних програмах та на бенкеті, що традиційно відбувається на закінчення Спортової Школи. В цьому році спортове юнацтво своєю розважальною програмою вшанувало 175-річчя народження генія України Тараса Шевченка, як теж 20-річчя Спортової Школи.

І. Чупенко — довголітній технічний директор, Марійка Бокало — писарка і медична сестра, В. Василлак — опікун хлопців, Х. Процюк — інструкторка плавання і відбавки, П-во Надія і Володимир Бакун — кол. опікуни, д-р В. Бакун — кол. учасник, пізніше опікун хлопців, М. Сергіїв — опікун хлопців, М. Бойчук — меценат, І. Олексин — приречень С.Ш., УБСЮ — меценат і Управа оселі „Верховина“.

Ювілейні відзначення за осяги на цьогорічному вишколі вручено таким юнакам і юнкам: копаній м'яча — С. Колодій, М. Маличшин, Г. Гура, Д. Колодій, І. Вільшинський, Б. Гарасим, М. Федорів, Д. Комсток, В. Літкевич, Х. Маличшин, В. Журавель, О. Дубанович, Е. Отеро, А. Нинка, Е. Сандерсон, Р. Вислоцький, Б. Федорик, Д. Гентни, М. Дюфойрід, Д. Горень, С. Комсток, С. Фейцер, М. Кутювний, Д. Умин, О. Забігач, О. Вагенблас, Д. Менішський, Т. Піз, Плавання: Х. Дель, С. Войчик,

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА.

діючий редактор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклу п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Альфаветична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, повні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стеяти Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стейтського податку.

ЦІНИ ОГолошень	
у щоденнику „Свобода“ та у „Ukrainian Weekly“	
ЦІНИ ОГолошень у щоденнику „СВОБОДА“	
1 ряд червою шпальтою — за надією, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$ 6.00
1 ряд червою шпальтою — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, п'єски, бенкети, банки, продаж дома і т. д.)	\$10.00
Оголошення на 1 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний ряд (1 ряд з 8 шпальт)	\$10.00
Якщо до оголошення включиться змінку — коштів більше додатково	
Фоторепродуції на одну шпальт	\$ 8.00
Фоторепродуції на дві шпальти	\$10.00
Фоторепродуції на три шпальти	\$12.00
Оголошення на чергове число мусить вліпнути до Адміністрації 2 дні перед появою числа	
ЦІНИ ОГолошень в англомовному тижневику UKRAINIAN WEEKLY (МІДІЙНЕ ВИДАННЯ)	
1 ряд червою шпальтою — за надією, посмертні згадки, розшуки, подяки	\$10.00
1 ряд червою шпальтою — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, п'єски, бенкети, банки, продаж дома і т. д.)	\$20.00
Оголошення на чергове, наділяне видання, мусить вліпнути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА	
Телефонічне оголошення НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДИ	
Посвідки записаннях розшуків за оголошенням виставляємо тільки на спеціальне прохання	

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ ☐ „Українського Тижневика“ ☐

„Веселки“ ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) .....

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище .....

Адреса .....

На зміну адреси проситься обов'язково ДОЛУЧИТИ \$1.00.